TẠP CHÍ NGHIÊN CỨU
PHẬT HỌC
CƠ QUAN NGÔN LUẬN CỦA TRUNG ƯƠNG GIÁO HỘI PHẬT GIÁO VIỆT NAM
ISSN: 2734-9195

Ngũ giới nhà Phật

ISSN: 2734-9195 14:53 07/05/2024

Ngũ giới là năm điều ngăn cấm do Đức Phật bảo các Phật tử phải tuân theo. Sau khi quy y người ấy đã tự nhận là đệ tử Phật.....

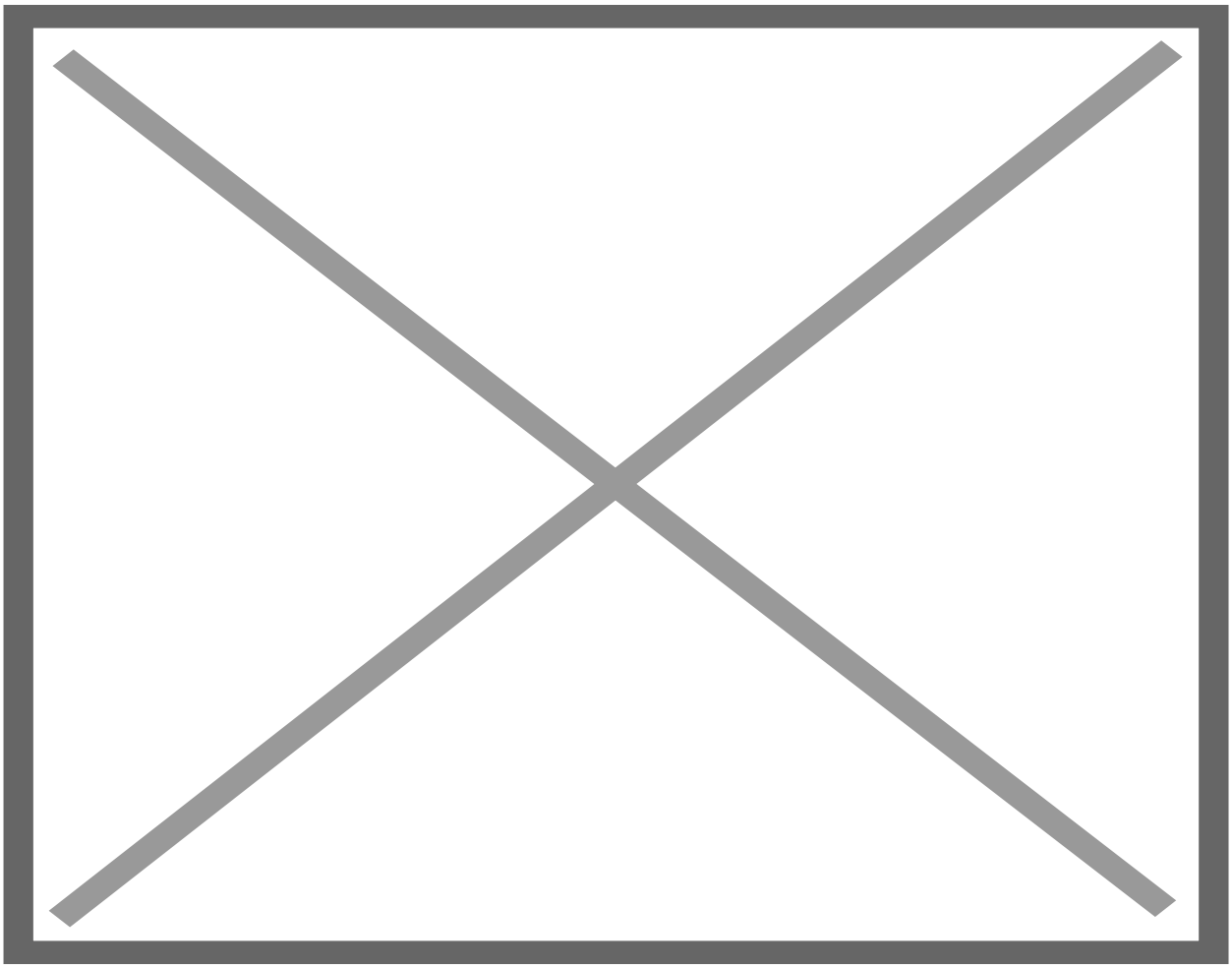
Ngũ giới là 5 điều ngăn cấm do đức Phật bảo các phật tử phải tuân theo. Sau khi quy y người ấy đã tự nhận là đệ tử Phật, để đủ tư cách một phật tử cần phải gìn giữ năm giới. Phật vì thương xót chúng sinh mà tạo ra năm điều răn cấm này, cốt khiến đời sống họ được an lành hạnh phúc. Gìn giữ năm giới này là vì mình, không phải vì Phật.

Tác giả: **Thích Thanh Từ** Trích: Bước đầu học Phật Nguồn: Budsas.net

Con người là đối tượng của Đạo Phật, bao nhiêu luật, bao nhiêu pháp môn, Đức Phật đều vì con người lập bày. Đem lại sự an vui hạnh phúc cho con người, là mục tiêu chính yếu của Đạo Phật. Song quan niệm của Đạo Phật, không phải được nhiều của cải, nhiều tình yêu là con người có hạnh phúc.

Hạnh phúc là người sống biết tiết chế, biết tôn trọng hạnh phúc của mọi người, biết thành thật thương mến nhau. Một dân tộc văn minh là một dân tộc biết tôn trọng sinh mạng của nhau, tôn trọng những quyền tự do căn bản của con người. Vì thế, ngũ giới là nền tảng căn bản đem lại hạnh phúc cho con người, xây dựng con người sống đúng ý nghĩa văn minh của nhơn loại.

Ngũ giới là cơ bản đạo đức của người phật tử, khi bắt đầu bước chân trên con đường giác ngộ giải thoát. Thiếu căn bản đạo đức nầy, dù chúng ta có nói đạo đức cao siêu đến đâu cũng là lối nói rỗng. Sự tu hành thiết thực phải gầy dựng cơ bản trước, sau mới tiến lên những bậc cao siêu. Đó là tầm quan trọng của ngũ giới.

Định nghĩa

Ngũ giới là năm điều ngăn cấm do Đức Phật bảo các phật tử phải tuân theo. Sau khi quy y người ấy đã tự nhận là đệ tử Phật, để đủ tư cách một phật tử cần phải gìn giữ năm giới. Phật vì thương xót chúng sinh mà tạo ra năm điều răn cấm này, cốt khiến đời sống họ được an lành hạnh phúc. Gìn giữ năm giới này là vì mình, không phải vì Phật. Hình thức năm giới:

1. Không sát sinh: Nghĩa là không được giết hại mạng sống con người. Chúng ta tự quý sinh mạng của mình, vô lý lại sát hại sinh mạng của kẻ khác. Trên lẽ công bằng nhân đạo không cho chúng phép chúng ta làm việc ấy. Nếu làm chúng ta đã trái lẽ công bằng, thiếu lòng nhân đạo, đâu còn xứng đáng là đệ tử Phật.

Giết hại mạng sống người có ba: Trực tiếp giết, xúi bảo người giết, tùy hỷ trong việc giết hại. Phật tử không tự tay mình giết mạng người, không dùng miệng xúi bảo đốc thúc kẻ khác giết, khi thấy họ giết hại nhau chỉ một bề thương xót không nên vui thích.

Đó là giữ giới không sát sinh. Nhưng suy luận rộng ra, chúng ta quý trọng mạng sống của chúng ta, những con vật cũng quý trọng mạng sống của nó, để lòng công bằng tràn đến các loài vật, nếu không cần thiết, chúng ta cũng giảm bớt giết hại sinh mạng của chúng.

2. Không trộm cướp: Của cải tài sản của chúng ta, không muốn ai xâm phạm đến, của cải tài sản của người, chúng ta cũng không được giựt lấy hay lén lấy. Bởi cướp giựt hay lén lấy của người là hành động trái nhơn đạo, phạm luật pháp chánh quyền, phải bị trừng phạt. Trộm cướp là do lòng tham lam ác độc, chỉ nghĩ lợi cho mình, quên nỗi đau khổ của người, mất cả công bằng và nhơn đạo, người Phật tử nhất định không được làm.

3. Không tà dâm: Người phật tử có vợ chồng đôi bạn như mọi người thế gian khác. Khi có đôi bạn rồi tuyệt đối không phạm đến sự trinh bạch của kẻ khác. Nếu phạm thì mắc tội tà dâm. Bởi vì đây là hành động làm đau khổ cho gia đình mình và gia đình người, tạo thành nguy cơ tán gia bại sản.

Do một chút tình cảm riêng tư của mình, khiến nhiều người khổ đau liên lụy, quả là thiếu lòng nhân. Để bảo đảm sự an ổn của gia đình mình và hạnh phúc của gia đình người, phật tử nhất định không phạm tà dâm.

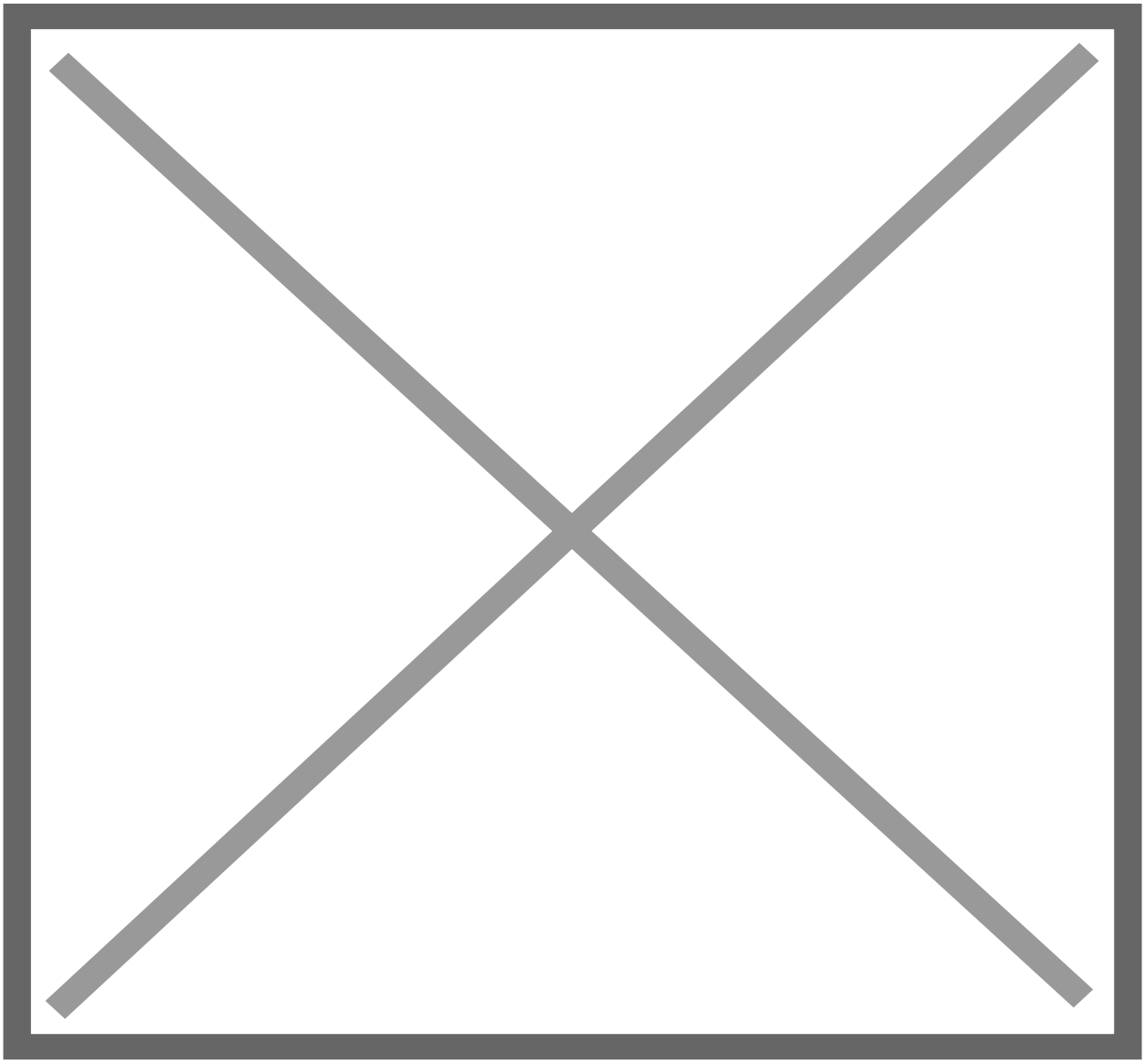
4. Không nói dối: Nói lời trái với sự thật để mưu cầu lợi mình, hoặc hại người là nói dối. Do động cơ tham lam ác độc, sự kiện xảy ra như thế này lại nói thế khác, sửa trái làm mặt, đổi phải thành quấy, khiến người mắc họa. Người nói như thế trái với đạo đức, mất cả lòng nhân, không xứng đáng là một phật tử.

Phật tử là người đạo đức nên ăn nói có mẫu mực, thấy biết thế nào nói thẳng thế ấy, không điêu xảo dối trá. Trừ trường hợp vì lợi người lợi vật, không nỡ nói thật để người bị hại hoặc khổ đau, do lòng nhân cứu người cứu vật nói sai sự thật mà không phạm. Không nói dối là giữ lòng tin với mọi người chung quanh.

5. Không uống rượu: Đạo Phật chủ trương giác ngộ muốn được giác ngộ trước phải điềm đạm tỉnh sáng, uống rượu vào gan ruột nóng bức, tâm trí quay cuồng, mất hết bình tỉnh không còn sáng suốt, trái hẳn mục đích giác ngộ. Chính vì nóng bức cuồng loạn, có những người khi say sưa tội lỗi họ cũng dám làm, xấu xa gì họ cũng không sợ, mất hết lương tri. Vì thế người biết đạo đức phải tránh xa không uống rượu.

Uống rượu chẳng những làm mất trí khôn, lại gây nên bịnh hoạn cho thân thể, còn di hại cho con cái sau này đần độn. Quả là một tai họa cho cá nhân và xã hội. Người phật tử vì nghiệp giác ngộ, vì lợi ích cho mình cho người quyết hẳn không uống rượu. Trừ trường hợp mắc bệnh, y sỹ bảo phải dùng rượu hòa thuốc mới lành, phật tử được uống thuốc rượu đến khi lành bệnh thì chấm dứt, cần

phải trình cho chư tăng biết trước khi uống.

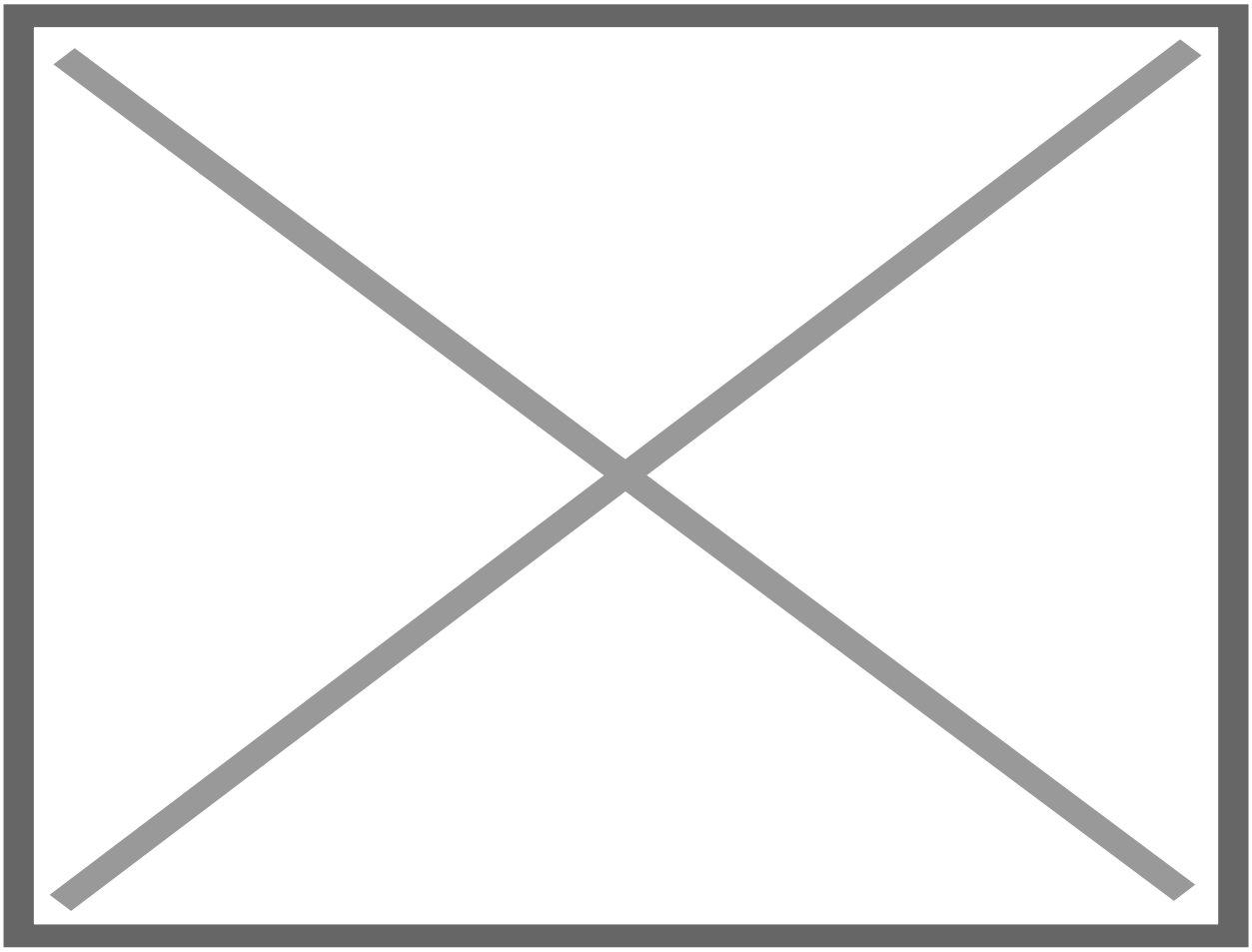
Lợi ích bản thân

Người biết giữ gìn năm giới đã tạo thành căn bản đạo đức và sự an lành cho bản thân. Không sát sinh, bản thân ta không bị người giết, hoặc tù tội về giết người, cũng không có thù hận về nợ máu với nhau. Thế là chúng ta không sống trong kinh hoàng sợ hãi, do thù hằn gây nên. Không trộm cướp, bản thân ta không mắc tù tội về trộm cướp, ở đâu hay đi đến chỗ nào khỏi sợ người theo dõi nghi ngờ.

Tới lui tự do, đến đi an ổn, không phải hạnh phúc là gì ? Không tà dâm, bản thân ta khỏi phải lao thần tổn trí, khỏi sợ ai bàn tán dở hay, mọi người đều tín nhiệm và tin cậy ta. Bản thân ta trinh bạch, khiến người tự quý mến. Tự mình an ổn, gia đình cũng an ổn. Không nói dối, chính ta không phải hối hận, lời nói tự có giá trị, gây được niềm tin của mọi người. Người hay nói dối sẽ bị xã hội đánh giá

thấp, đề xướng điều gì đều bị nghi ngờ, làm việc gì ít ai tán trợ.

Không uống rượu, chính ta khỏi bị cái tệ điên cuồng mất trí, khỏi gây cho cơ thể bệnh hoạn suy yếu, khỏi bị người khinh thường trong lúc say sưa. Trái lại, bản thân ta điềm đạm bình tĩnh, thân thể khỏe mạnh, đối với mọi người đều được quý kính, sanh con cũng thông minh sáng suốt. Đó là lợi ích bản thân ngay trong hiện tại. Nếu về mai sau không sát sanh, thân tráng kiện sống lâu; không trộm cướp, được tài sản sung túc; không tà dâm, thân thể đẹp đẽ; không nói dối, ăn nói khôn ngoan mọi người yêu chuộng; không uống rượu, trí tuệ sáng suốt.

Lợi ích gia đình xã hội

Mọi người trong nhân loại đều tự nhận sinh mạng là tối thượng. Biết tôn trọng sinh mạng là nếp sống văn minh, chà đạp lên sinh mạng là con người dã man. Biết giữ năm giới là nguồn hạnh phúc của gia đình, là nếp sống văn minh của xã hội. Đức Phật nhìn thẳng vào con người, đem lại hạnh phúc cho con người một đời sống an lành, một gia đình hạnh phúc, một xã hội văn minh, Ngài tạo ra năm giới.

Sinh mạng là giá trị tối thượng của con người mọi người đều phải tôn trọng, vì tôn trọng sinh mạng con người, Phật cấm phật tử không được sát sinh. Sinh mạng con người được tồn tại vững bền, nhờ tài sản nuôi dưỡng, vì tôn trọng tài sản của người, Phật cấm phật tử không được trộm cướp.

Sự sống của con người cần có gia đình, gia đình là tổ ấm của nhân loại, tổ ấm ấy bị lung lay là mất hạnh phúc, vì tôn trọng hạnh phúc của gia đình, Phật cấm phật tử không được tà dâm. Sự sống chung đụng trong gia đình và ngoài xã hội cần phải tin tưởng nhau, thiếu lòng tin thì không thể thương cảm thân yêu, vì đem sự tin yêu lại cho mọi người.

Phật cấm không được nói dối. Trật tự của gia đình và xã hội là sự an ổn, một duyên cớ gây xáo trộn trong gia đình và ngoài xã hội là làm mất trật tự chung, vì tôn trọng trật tự của gia đình và xã hội, Phật cấm phật tử không được uống rượu.

Chỉ trong năm giới luật thôi, nếu gia đình nào gìn giữ trọn vẹn là gia đình ấy có hạnh phúc, trên thuận dưới hòa, tin yêu thuần cẩn. nếu mọi người trong xã hội ứng dụng triệt để là một xã hội văn minh, chan hòa sự thông cảm và thương mến. Chúng ta vì lợi ích bản thân, vì hạnh phúc của gia đình, vì sự an lạc của xã hội, nỗ lực gìn giữ năm giới. Gìn giữ năm giới là tôn trọng nhân bản, là nếp sống văn minh, là nền tảng đạo đức vậy.

Kết luận

Sự khổ đau tột độ của con người không gì hơn, khi họ nghĩ đến sinh mạng họ bị đe dọa, tiền của họ bị mất mát, người yêu họ bị xâm phạm. Chính đây là nỗi thống khổ khắc nghiệt nhất của con người. Vì cứu khổ đem vui lại cho con người. Phật cấm người phật tử không được làm ba điều ấy.

Tình thương vĩnh viễn không có, nếu con người không tin tưởng và cảm thông nhau. Điều này cũng là nỗi khổ thứ yếu của con người. Bởi vì trong cuộc sống mà không có tình thương, là loài người đang lạc loài ở giữa sa mạc hay chốn rừng hoang, còn đâu sự đùm bọc thân yêu chia sớt cay đắng ngọt bùi. Muốn đem tình thương cho nhơn loại, trước tiên phải có tin tưởng thông cảm nhau, nên Phật cấm người phật tử không được nói dối.

Chính bao nhiêu đó, chúng ta đã thấy lòng từ bi lênh láng của đức Phật. Tinh thần cứu khổ ban vui của Đạo Phật đã thể hiện rõ ràng trong năm giới này. Vì thương mình thương người, phật tử chúng ta phải cố gắng giữ gìn và khuyên người gìn giữ. Đó là căn bản của đạo làm người hiện tại và mai sau.

Tác giả: **Thích Thanh Từ** Trích: Bước đầu học Phật Nguồn: Budsas.net